

**Sprawozdanie z Dnia Polonistów
(Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego,
Wydział Filologiczny Uniwersytetu Śląskiego,
Katowice, 23 marca 2018 roku)**

Humanistyka bywa deprecjonowana. W mediach przedstawiana jest niejednokrotnie jako dyscyplina nieinnowacyjna oraz niedająca „solidnego fachu” – na tej fali uczniowie zachęceni są do praktycznych wyborów, czyli studiowania na kierunkach matematyczno-przyrodniczych, uczenia się tak zwanych zawodów z przyszłością. Tymczasem, jak pisał Tadeusz Sławek, „uniwersytet musi [...] respektować prawa rynkowej ekonomii, lecz nie wolno mu przystać na to, aby ekonomia stała się jedynym regulatorem życia uniwersyteckiego i społecznego” (SŁAWEK, 2002, s. 31).

W tym duchu 23 marca 2018 roku, tuż po Dniu Wagarowicza, odbyła się druga edycja Dnia Polonistów – wydarzenia, które ma na celu promowanie nauk humanistycznych, ale także pozwala licealistom poczuć akademicki klimat i namiastkę tego, czym jest studiowanie filologii polskiej. Organizatorem wydarzenia był Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego (Wydział Filologiczny Uniwersytetu Śląskiego).

Na wydarzenie składał się blok wykładów, dwa bloki warsztatowe oraz Uniwersjada Polonistyczna. Wydarzeniem towarzyszącym był Punkt Krytyczny – konkurs na recenzję krytycznoliteracką i opowiadanie.

W wykładach oraz warsztatach udział wzięli uczniowie z kilkunastu szkół całego regionu: IV LO w Bytomiu, IV LO w Gliwicach, GEC w Gliwicach, CKZ w Jaworznie, X LO w Katowicach, I LO w Knurowie, I LO w Mysłowicach, I LO w Piekarach Śląskich, III LO w Pszczynie, LO w Pyskowicach, II LO w Rudzie Śląskiej, KLO w Siemianowicach Śląskich oraz KLO w Świętochłowicach.

W ramach bloku wykładów uczniowie mogli wysłuchać literaturoznawców – pracowników dydaktycznych UŚ. O historii w literaturze fantasy (na przykładzie twórczości Andrzeja Sapkowskiego) opowiadał prof. dr hab. Krzysztof Uniłowski, prof. dr hab. Danuta Opacka-Walasek zaprosiła uczestników do refleksji nad wyjątkową jakością twórczości poetyckiej (wykład pod tytułem: *Poezja jest sztuką empatii. O wierszach Zbigniewa Herberta i Stanisława Barańczaka*), a prof. dr hab. Aldona Skudrzyk, poprzez zadanie pytania „Co chcesz przez to powiedzieć?”, pokazywała, „jak działa język”.

Następnie uczniowie, w ramach dwóch bloków warsztatów, mogli spotkać się z pracownikami akademickimi na zajęciach laboratoryjnych. Podobnie jak w przypadku wykładów, tematyka zajęć była zróżnicowana – dotyczyły one zjawisk językowych, medialnych, literackich, a także kulturowych.

W ramach bloku językowego prof. dr hab. Małgorzata Kita opowiadała o przemianach języka dyplomacji, dr Bernadeta Ciesek przedstawiła różne strategie grzecznościowe, prof. dr hab. Aleksandra Niewiara zwracała uwagę na piękno polszczyzny w jej odmianach regionalnych, a dr hab. Tomasz Nowak pokazywał, jak można badać mowę nowoczesnymi technologiami.

Doktor Marzena Walińska przeprowadziła warsztaty retoryczne, z kolei dr Aleksandra Kalisz wraz z uczniami analizowała świat przedstawiony w wybranych programach telewizyjnych w obliczu globalizacji. Doktor Monika Glosowicz wykazywała, dlaczego świat mediów cyfrowych potrzebuje polonistów, a dr Karolina Jędrych opowiadała o udziale nowych mediów w procesie dydaktycznym na przykładzie obecności poezji romantycznej i młodopolskiej w serwisie YouTube.

Uczniowie zainteresowani sztuką interpretacji mogli wziąć udział w warsztatach dotyczących poezji Bolesława Leśmiana (prowadzonych przez dr Magdalenę Kokoszkę), a także poświęconych twórczości Mironowi Białoszewskiemu (prowadzonych przez dr hab. Iwonę Gralewicz-Wolny). Reinterpretacją baśni zajęła się dr hab. Małgorzata Wójcik-Dudek, dr Katarzyna Szopa zaś opowiedziała uczestnikom o feministycznej lekturze *Antygony*. Hymnowi Polski postanowił się przyjrzeć bliżej dr hab. Filip Mazurkiewicz, natomiast dr hab. Piotr Bogalecki opowiadał o gościnności literatury. Nie zabrakło propozycji zaskakujących zastosowań warsztatu polonisty – dr Michał Kłosiński wraz ze studentami pokazywał, jak zrobić grę planszową.

Tuż przed rozpoczęciem Uniwersjady wyniki konkursu Punkt Krytyczny ogłosiła dr hab. Alina Świeściak, prof. UŚ, redaktorka naczelna magazynu społeczno-kulturalnego „Opcje”. W kategorii recenzja triumfowała Marta Banaś z I LO im. Juliusza Słowackiego – zwyciężył tekst jej autorstwa o powieści *Wyspa Sigríður Hagalín Björnsdóttir*. Wyróżnienia otrzymali również uczniowie I LO w Chorzowie: Marcin Sztuka za recenzję książki Johna Brunnera *Ślepe stado* oraz Zuzanna Stachura za recenzję książki Natalii Osińskiej *Fanfik*. Tekst Marty Banaś ukaże się w magazynie społeczno-kulturalnym „Opcje”. W kategorii opowiadanie przyznano dwa wyróżnienia: dla Sary Faruquez III LO im. Adama Mickiewicza w Katowicach oraz dla Jakuba Paczuli z I LO w Chorzowie.

Uniwersjada przyciągnęła trzyosobowe zespoły uczniów z dziesięciu szkół województwa: I LO im. Jana III Sobieskiego w AZS

w Piekarach Śląskich, IV LO im. Bolesława Chrobrego w Bytomiu, ZSO nr 2 im. Gustawa Morcinka w Rudzie Śląskiej, III LO im. Adama Mickiewicza w Katowicach, I LO im. Juliusza Słowackiego w Częstochowie, I LO im. Leona Kruczkowskiego w Tychach, ZSTiO Meritum w Siemianowicach Śląskich, Salezjańskiego LO Don Bosko w Świętochłowicach, I LO im. Juliusza Słowackiego w AZSO w Chorzowie, IV LO im. Stanisława Staszica w Sosnowcu oraz LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Czechowicach-Dziedzicach.

Interaktywny test w formie teleturnieju zaangażował uczniów, którzy zmierzali się z zadaniami sprawdzającymi nie tylko wiedzę z zakresu programu szkolnego, lecz także wiedzę ogólną. Testowano znajomość baśni, umiejętność poprawiania błędów w tekście, rozpoznawania cytatów, rozpoznawania tekstu kultury na podstawie infografiki, sprawdzano także znajomość podstawowych terminów historycznoliterackich oraz wiedzę z zakresu historii literatury.

Po zaciętych bojach jury w składzie: dr hab. Marcin Tramer, prof. UŚ, dr hab. Magdalena Piekara oraz dr Ewelina Tyc, ogłosiło wyniki. Bezkonkurencyjni okazali się uczniowie IV LO im. Bolesława Chrobrego w Bytomiu. Tuż za nimi uplasowali się reprezentanci LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Czechowicach-Dziedzicach, III miejsce zajęli *ex aequo* przedstawiciele LO Don Bosko w Świętochłowicach i I LO im. Leona Kruczkowskiego w Tychach.

Duże zainteresowanie licealistów, ich aktywny udział w warsztatach i nadesłane prace konkursowe w ramach Punktu Krytycznego pokazują, że takie spotkania w przestrzeni uniwersytetu są potrzebne. Umożliwiają one uczniom poznanie nowych metod badań literackich i poszerzenie wiedzy; przede wszystkim jednak oswiają z uczelnianą przestrzenią i dają możliwość bezpośredniego spotkania, odkrycia nieoczywistej odłogi danej dziedziny i dialogu z ciekawymi wykładawcami – co w dobie Internetu jest szczególnie ważne.

Bibliografia

SŁAWEK Tadeusz, 2002: *Antygoną w świecie korporacji. Rozważanie o uniwersytecie i czasach obecnych*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Anna Depta